

دانشگاه علوم پزشکی تهران
معاونت تحقیقات و فناوری
مدیریت امور پژوهشی

تیرماه ۱۴۰۴

نشست خبری برای ارائه پیام پژوهشی

مداخلات دیابت نوع ۲ زیر ذرهبین اقتصاد سلامت: چگونه

تصمیم هوشمندانه بگیریم؟

مجری اصلی:

دکتر رامین حشمت ، واحد محل خدمت: پژوهشگاه علوم غدد و متابولیسم

طرح تحقیقاتی با عنوان "ارزشیابی اقتصادی و اولویت بندی مداخلات بیماری دیابت نوع ۲ در ایران" توسط آقای دکتر رامین حشمت عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران به عنوان مجری اصلی اجرا شده و در سال ۱۴۰۴ خاتمه یافته است. این پژوهش ارزشمند توانسته است به ارتقای سطح دانش و سلامت در حوزه "تصمیم گیری مبتنی بر شواهد" کمک نماید. در ادامه خلاصه ای از پیام پژوهش و کاربرد آن در راستای ارتقای سلامت جامعه برای استفاده از ذینفعان توسط مجری محترم به اشتراک گذاشته شده است. امید است این دستاورد بتواند راهگشای توسعه و کاربردی شدن نتایج پژوهش ها باشد.

محل عکس

✍ خود را معرفی کرده و سوابق علمی و اجرایی مرتبط با طرح حاضر را مختصر بیان کنید.

دکتر رامین حشمت هستم، پزشک و متخصص اپیدمیولوژی. در حال حاضر استاد تمام دانشگاه علوم پزشکی تهران بوده و به عنوان رئیس مرکز تحقیقات بیماریهای مزمن و صعب العلاج در پژوهشگاه علوم غدد و متابولیسم مشغول به فعالیت می باشم.

✍ تیم مجریان و همکاران طرح را همراه با وابستگی سازمانی آنها معرفی فرمایید.

دکتر رامین حشمت (استاد اپیدمیولوژی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران)
دکتر علی درویشی (استادیار اقتصاد سلامت، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)
دکتر رجبعلی درودی (دانشیار اقتصاد سلامت، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران)
دکتر گیتا شفیعی (دانشیار اپیدمیولوژی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران)
دکتر افشین استوار (استاد اپیدمیولوژی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

✍ مخاطبان نتایج و پیام حاصل از طرح پژوهشی شما چه افراد/گروه‌هایی هستند؟

سازمان‌های بیمه‌گر، شورای عالی بیمه سلامت ایران، سیاست‌گذاران وزارت بهداشت، اعضای شورای تدوین گایدلاین دارویی، انجمن دیابت ایران، پزشکان متخصص غدد، پژوهشگران اقتصاد سلامت و اقتصاد و مدیریت دارو

✍ یک عنوان کوتاه، جذاب و قابل فهم برای مخاطبان که نمایانگر پیام اصلی پژوهش شما باشد، بیان کنید.

ارزیابی اقتصادی داروها و تجهیزات دیابت نشان می‌دهد کدام گزینه‌ها برای پوشش بیمه‌ای و تخصیص منابع اولویت دارند.

✍ پیام کلیدی پژوهش شما چیست؟

این پژوهش با تحلیل هزینه اثربخشی بر روی سه گروه مداخله در درمان دیابت نوع ۲ (انواع انسولین‌ها، داروهای خوراکی و ابزار پایش قند خون)، نشان داد که در سطح جمعیت بیماران، برخی گزینه‌های کم‌هزینه مانند پیوگلیتازون و انسولین لیسپرو از نظر اقتصادی مقرون به صرفه‌تر از جایگزین‌های پرهزینه هستند. این یافته‌ها راهنمایی علمی برای سیاست‌گذاری بیمه‌ای فراهم می‌کند، هرچند توصیه‌های درمانی برای بیماران، بسته به شرایط فردی ممکن است متفاوت باشد.

✍ پیام پژوهشی خود را در قالب زیر بسط دهید و بیان کنید که "چه کسی"، "چه چیزی"، "چرا" و "کجا" از نتایج پژوهش شما استفاده می‌کند.

- اهمیت و نوآوری موضوع

دیابت نوع ۲ یکی از پرهزینه‌ترین بیماری‌های غیرواگیر در ایران است که بار مالی بالایی بر نظام سلامت وارد می‌کند. این پژوهش با بهره‌گیری از مدل‌سازی پیشرفته اقتصادی و داده‌های بومی، برای نخستین بار به صورت جامع سه گروه مداخله درمانی را به صورت مقایسه‌ای از منظر هزینه اثربخشی ارزیابی کرده است.

- مهمترین نتایج طرح به زبان غیر تخصصی

در این پژوهش، سه دسته مهم از روش‌های درمان و مدیریت دیابت نوع ۲ یعنی داروهای تزریقی (انسولین)، داروهای خوراکی، و ابزارهای سنجش قند خون از نظر هزینه و اثربخشی مورد ارزیابی قرار گرفتند. نتایج نشان داد که برخی داروهای کم‌هزینه مانند انسولین لیسپرو و پیوگلیتازون، با وجود قیمت پایین‌تر، کارایی درمانی قابل توجهی دارند. همچنین، استفاده از دستگاه‌های ساده خانگی برای اندازه‌گیری قند خون (SMBG) در بیشتر موارد از سنسورهای پیشرفته‌تر (CGM) مقرون به صرفه‌تر بوده و برای بسیاری از بیماران کفایت دارد.

این یافته‌ها می‌توانند به سازمان‌های بیمه‌گر، پزشکان و مسئولان سلامت کمک کنند تا در انتخاب داروها و تجهیزات، گزینه‌هایی را برگزینند که هم برای بیماران مؤثرتر باشند و هم منابع نظام سلامت را به شکل عادلانه‌تری مصرف کنند.

• موارد کاربرد نتایج طرح

یافته‌های این پژوهش می‌توانند برای سازمان‌های بیمه‌گر، سیاست‌گذاران سلامت و تدوین‌کنندگان راهنماهای بالینی، ابزاری قابل اتکا جهت انتخاب داروها و تجهیزات مقرون‌به‌صرفه در درمان دیابت نوع ۲ باشند. این نتایج با هدف بهبود تخصیص منابع و کاهش هزینه‌های غیرضرور، در سطح جمعیت بیماران ارائه شده‌اند. با این حال، پژوهش به تفاوت‌های فردی بیماران آگاه است و تأکید دارد که تصمیم‌گیری بالینی باید همواره بر اساس شرایط خاص هر فرد انجام گیرد.

✍ دو تأثیر و یا کاربرد اصلی پژوهش شما چیست؟

تأثیر اول: ارائه شواهد علمی برای تصمیم‌گیری بیمه‌ای درباره داروها و تجهیزات دیابت نوع ۲ بر پایه هزینه اثربخشی

تأثیر دوم: کمک به اصلاح فهرست خدمات تحت پوشش بیمه با هدف افزایش کارایی و کاهش هزینه‌های غیرضرور در نظام سلامت

✍ محدودیت‌های شواهد و نتایج به دست آمده در طرح شما چه بوده است؟

از جمله محدودیت‌های این مطالعه می‌توان به عدم دسترسی به برخی داده‌های بومی مصرف دارو و تجهیزات در سطح ملی، نبود اطلاعات دقیق درباره الگوهای تجویز در جمعیت‌های مختلف، و اتکای نسبی به داده‌های ثانویه و فرضیات مدل اشاره کرد. همچنین نتایج بر پایه تحلیل در سطح جمعیت بیماران استخراج شده‌اند و ممکن است برای همه بیماران، به‌ویژه در شرایط بالینی خاص، قابل تعمیم مستقیم نباشند.

✍ انجام چه پژوهش‌هایی را در ادامه تحقیق خود پیشنهاد می‌دهید که می‌تواند منجر به کاربردی‌تر شدن نتایج و تأثیر بیشتر یافته‌های شما شود؟

گسترش تحلیل‌ها به زیرگروه‌های مختلف بیماران، مانند سالمندان، افراد با بیماری‌های همراه یا جمعیت‌های کم‌برخوردار، می‌تواند به نتایج دقیق‌تر و هدفمندتر منجر شود. همچنین انجام تحلیل‌های جامع‌تر (مانند تحلیل

هزینه‌های بخشی تعمیم‌یافته می‌تواند ابعاد مالی، توزیعی و اجتماعی مداخلات درمانی را آشکار سازد و به سیاست‌گذاران در طراحی پوشش‌های بیمه‌ای منصفانه‌تر کمک کند.

✍ ادامه مسیر کاربردی کردن یا اجرای پژوهش‌های آتی، به چه حمایت‌هایی از سمت مسئولین و نهادهای مرتبط نیاز دارد؟

دسترسی به داده‌های واقعی تجویز و مصرف دارو در سطح ملی و همکاری بیشتر بیمه‌ها و مجموعه وزارت بهداشت برای تأمین اطلاعات هزینه‌ای

✍ آیا نتایج طرح شما منجر به تغییری در ابعاد اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، بهداشتی، آموزشی، ارزش‌های دینی یا قوانین سازمان غذا و دارو شده است.

یافته‌های این پژوهش می‌تواند مبنایی علمی برای بازنگری در سیاست‌های دارویی و بیمه‌ای مرتبط با دیابت نوع ۲ فراهم کند. این نتایج از سوی نهادهایی مانند وزارت بهداشت، سازمان‌های بیمه‌گر و کمیته‌های تدوین راهنماهای بالینی قابل استفاده است تا پوشش داروها و تجهیزات را به‌گونه‌ای طراحی کنند که هم کارایی درمانی حفظ شود و هم هزینه‌های غیرضرور کاهش یابد. همچنین این مطالعه از منظر آموزشی، ظرفیت بالایی برای ارتقای تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد در میان سیاست‌گذاران دارد. با توجه به اینکه این طرح به‌تازگی به پایان رسیده، تاکنون تأثیر مستقیمی بر ارزش‌های فرهنگی یا مقررات رسمی گزارش نشده است.

✍ در صورتی که این طرح منتج به مقاله شده است لینک مقاله (ها) را اعلام کنید.

چهار مقاله علمی از این طرح استخراج شده که همگی در حال حاضر در فرآیند داوری در مجلات بین‌المللی معتبر قرار دارند.

✍ اگر مخاطبان یا سایر پژوهشگران بخواهند با شما ارتباط برقرار کنند، مسیر ارتباطی شما چیست؟

۰۸۶۰۰۸۲۲۰۸۸ - ۰۲۱

✍ حداکثر چهار مرجع اصلی استفاده شده در طرح خود را ذکر نمایید:

- 1- Hayes AJ, Leal J, Gray A, Holman R, Clarke P. UKPDS outcomes model 2: a new version of a model to simulate lifetime health outcomes of patients with

type 2 diabetes mellitus using data from the 30 year United Kingdom Prospective Diabetes Study: UKPDS 82. Diabetologia. 2013;56:1925-33.

- 2- Shafiee G, Gharibzadeh S, Panahi N, Razi F, Arzaghi SM, Haghpanah V, et al. Management goal achievements of diabetes care in Iran: study profile and main findings of DiaCare survey. Journal of Diabetes & Metabolic Disorders. 2023;22(1):355-66.
- 3- Drummond MF, Sculpher MJ, Claxton K, Stoddart GL, Torrance GW. Methods for the economic evaluation of health care programmes: Oxford university press; 2015.

✍ در خاتمه، اگر توضیح یا نکته دیگری باقی مانده، بیان کنید.

.....

.....

شناسنامه خبر

عنوان طرح: ارزشیابی اقتصادی و اولویت بندی مداخلات بیماری دیابت نوع ۲ در ایران

کد طرح: ۶۳۷۸۳

مجری اصلی: دکتر رامین حشمت

تاریخ اختتام: تیر ۱۴۰۴

لینک مقاله: در حال انتشار